

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRAŞİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 6245
Tarih : 09.07.2024

13885

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Zeynep Oduncu
Batman Milletvekili

Anayasası'nın 34. Maddesine göre "Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir". Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11. maddesinde ise, "Toplanma ve örgütlenme özgürlüğü" düzenlenmiştir. Bu kapsamda toplantı ve gösteri hakkı, demokratik toplumların temel kriterlerinden biri olup hem ulusal mevzuatta güvence altına alınmış hem de uluslararası sözleşmelerde ifade özgürlüğünün en temel parçası olarak kabul görmüştür.

Ancak mevzuatlardaki güvencelere rağmen Türkiye'de toplantı ve gösteri düzenleme hakkının kullanımı özellikle valiliklerce alınan keyfi kararlarla, her geçen gün daha fazla kısıtlanmaktadır. Alınan bu keyfi kararlar rutinleşirken, bu yasaklarla vatandaşların demokratik haklarının kullanmaları keyfi bir biçimde engellenmektedir.

Resmi makamların birincil sorumluluğu, barışçıl toplantı hakkını korumak ve toplantı boyunca kamu düzenini sağlamaktır. Ancak özellikle Kürt nüfusunun yoğun olduğu kentlerde bu sorumluluğun suiistimal edildiği görülmektedir. Nitekim 3 Haziran 2024'te Hakkâri Belediyesi başkanlığınca kayyım atanması kararı sonrası en az 12 ilde valiliklerce her türlü toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yasaklanmasına dair kararlar alınmıştır. Son olarak Batman Valiliği'nin 8 Temmuz günü vermiş olduğu kararla, kentte düzenlenecek olan basın açıklaması, oturma eylemi ve anket yapılmasının, çadır ve stant kurulmasının/açılmasının, imza kampanyası

düzenlenmesinin, bildiri, broşür ve el ilanı dağıtılması ve her türlü protesto eylemi 15 gün süreyle yasaklanmıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Anayasal bir özgürlük olmasına rağmen Batman'dan toplantı ve gösterilerin 15 gün süreyle yasaklanmasının gerekçesi nedir?
- 2- Anayasaya aykırı şekilde alınan yasak kararlarıyla ilgili bakanlığınız tarafından yapılan bir inceleme var mıdır?
- 3- Temmuz 2015'ten bu yana Batman ilinde hangi tarihlerde, kaç gün süreyle eylem ve etkinlik yasağı kararı alınmıştır?
- 4- Temmuz 2015'ten bu yana Batman'da bu eylemler gerekçe gösterilerek, Türk Ceza Kanunu'nun 265'inci maddesindeki "görevi yaptırmamak için direnme" suçlamasıyla kaç kişiye dava açılmıştır?
- 5- Temmuz 2015'ten bu yana Batman'da bu eylemler gerekçe gösterilerek kaç kişiye "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri kanununa muhalefet etmek" suçlamasıyla dava açılmıştır?
- 6- Valiliklerce alınan bu kararlar gerekçe gösterilerek, Temmuz 2015'ten bu yana kaç etkinlik ve eyleme müdahale edilmiştir. Bu müdahaleler sırasında kaç kişi gözaltına alınmış, kaç kişi tutuklanmıştır? Bu eylemlere müdahalelerde kaç kişi yaralanmıştır?
- 7- Kimi yasak kararlarında eylem ve etkinlik yapmak isteyenlerin görüntülerinin kayıt altına alınmasının gerekçesi nedir? Kayıt altına alınan bu görüntüler daha sonra imha edilmekte midir? İmha edilmeyen görüntülerin arşiv kayıtlarında tutulmasının gerekçesi nedir?
- 8- Bu yasaklama kararlarını önlemek ve güvence altına alınan hakların etkin kullanımını sağlamak için bakanlığınız ne tür çalışmaları bulunmaktadır?